

AAN500009 / VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

ANDR / Navazující magisterské studium

2014/2015

PhDr. Michal Šerák, Ph.D.

ZS 1/1; povinně volitelný předmět

Zk / 8 kreditů

Cílem předmětu je přiblížení segmentu občanského vzdělávání dospělých a seznámení s jeho ideovými kořeny, historií, teoretickými východisky a konkrétními možnostmi realizace. Hlavní důraz je kladen na aktuální společenské problémy. Předmět je zaměřen na propojení teorie s praktickou aplikací, na aktivní porozumění jednotlivým oblastem a na posilování občanských kompetencí studentů v souvislosti s ideály občanské společnosti.

Charakteristika obsahu předmětu:

1. Výchova k občanství (pojmy, cíle, obsah)
2. Výchozí terminologie (výchova k občanství, občanské vzdělávání, politické vzdělávání)
3. Občasné vzdělávání a jeho postavení ve struktuře vzdělávání dospělých
4. Vývoj občanského vzdělávání v českých zemích od národního obrození po současnost
5. Současné názory na stav občanské společnosti (Beck, Bauman, Bell, Tofflerovi, Giddens, Inglehart ad.)
6. Aktuální situace občanského vzdělávání v České republice
7. Koncept aktivního občanství
8. Role státu; aktivity nadnárodních organizací; dokumenty a strategie
9. Modernita a postmodernita; globalizace
10. Komunity, komunitarismus
11. Účastníci občanského vzdělávání
12. Perspektivy a možnosti rozvoje občanského vzdělávání dospělých
13. Příklady realizovaných projektů

Povinná literatura:

Analýza občanského vzdělávání dospělých. Brno: Centrum občanského vzdělávání, 2010. Dostupné on-line na: <http://www.msmt.cz/file/15064>

KOPECKÝ, Martin. *Občanské vzdělávání dospělých v Evropě. Povaha, funkce a vybrané národní příklady.* Praha: MŠMT, 2011. Dostupné on-line na: <http://www.msmt.cz/file/15059>

KOPECKÝ, Martin. *Sociální hnutí a vzdělávání dospělých.* Praha: Eurolex Bohemia, 2004. ISBN 80-86432-96-3.

Zkouška:

Získání atestace je podmíněno vypracováním písemné práce na předem závazně dohodnuté téma v rozsahu přibližně 8 normostran. Při zpracovávání seminárního textu je nezbytné zachovávat vhodný poměr mezi teoretickými a praktickými aspekty vybrané tematiky, posuzována bude i formální stránka práce (práce s prameny, grafická podoba apod.) a vlastní přínos studenta. Téma práce (viz seznam níže) je

nutné domluvit s vyučujícím nejpozději do konce října a samotný text odevzdat nejpozději 10 dní před termínem konání zkoušky (v elektronické podobě na adresu michal.serak@ff.cuni.cz a v tištěné podobě na sekretariát katedry).

Písemná práce musí vyhovovat základním požadavkům stanoveným katedrou pro vypracování písemných prací (viz Pokyny k vypracování bakalářské/diplomové práce). Titulní strana písemné práce má obsahovat název předmětu, název práce, jméno studenta, ročník, formu studia a datum vypracování práce. Práce musí mít stručný Úvod a Závěr, měla by být členěna do kapitol (s Obsahem). Práce musí obsahovat Soupis bibliografických citací (využité zdroje v textu).

Ústní zkouška bude mít podobu diskuse nad odevzdaným textem a nad jednou z doplňujících otázek (viz Charakteristika obsahu předmětu).

Výchozí témata k seminární práci:

1. Demokracie (pojem, vývoj, znaky, principy); typy demokracie; občan a právo v demokratickém státě; střety hodnot v demokracii
2. Ideologie (pojem, pojetí); ideologie a utopie; politika; politická kultura, vývoj politického myšlení; politika a mravní hodnoty; politický pluralismus; politická participace; krize politiky
3. Občanská společnost a formování občanského sektoru; neziskové organizace, občanská hnutí; občan a stát; veřejná správa, komunální politika; komunity, komunitarismus; obecní samospráva
4. Globalizace (pojem, znaky, pojetí); ekonomická, politická, kulturní globalizace; lokalizace
5. EU, evropanství; historický vývoj evropského citění; evropské instituce; hlavní dokumenty; sociální politika v zemích EU; postavení ČR v evropském prostoru
6. Interkulturální výchova; multikulturalismus, pluralismus kultur, tolerance; subkultura, kontrakultura; xenofobie; stereotypy a předsudky; problémy imigrantů, azyl, azylová péče
7. Rovnoprávné postavení mužů a žen; gender, feminismus; diskriminace; gender mainstreaming
8. Ekologie; ekologické problémy; jedinec a prostředí; zodpovědnost za životní prostředí; státní instituce, občanská hnutí; globální ekosystém; zrvale udržitelný rozvoj; ekologie versus ekonomie
9. Náboženství (postavení v současném světě); víra; ekumenismus; ateismus, agnosticismus; církve, náboženské společnosti a sekty